

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

СТРАТЕГІЇ

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ**

08 червня 2023 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2023

ЗМІСТ

ЗМІНИ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ.....	9
Ю.М. Колесник, М.О. Авраменко, Ю.Ю. Рябоконт	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ЗАПОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ	11
С.А. Моргунцова, О.П Школова, В.С. Дмитрієв, Ю.А. Ганошенко	
ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ MS TEAMS ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	14
В.А. Візір, О.В. Деміденко, І.Б. Приходько, А.С. Садошов, В.В. Буряк	
ЗНАЧЕННЯ НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ: ПРОСУВАННЯ ЗНАНЬ, СТИМУЛЮВАННЯ ПРОГРЕСУ, ПРОСУВАННЯ НАУКОВОЇ КАР'ЄРИ.....	16
Н.В. Підкович	
ІНТЕРАКТИВНІ ДОДАТКИ, ІНТЕГРОВАНІ ДО MS TEAMS, ЯК ЗАСІБ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	17
Ж.М. Рагріна	
СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ НА КАФЕДРАХ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ	18
І.Ф. Беленічев, С.А. Моргунцова, Н.В. Бухтіярова, І.Б. Самура, О.М. Кучковський, Г.І. Бесараб, В.П. Риженко, О.Г. Алієва, О.О. Попазова	
УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА, ГІНЕКОЛОГІЇ ТА РЕПРОДУКТИВНОЇ МЕДИЦИНИ ННПО В РАМКАХ ОНЛАЙН-ОСВІТИ	20
Н.В. Авраменко, Д.Є. Барковський, О.А. Нікіфоров, О.В. Кабаченко, О.О. Ломейко, І.В. Семененко	
НОВІ ВИМОГИ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЗА ФАРМАЦЕВТИЧНИМ НАПРЯМКОМ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	22
І.М. Білай	
ПЕРВИННА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ЗА ФАХОМ «ПЕДІАТРІЯ» В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ТА ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ	25
Л.М. Боярська	
НОВІТНІЙ ФОРМАТ ПІДГОТОВКИ ФАРМАЦЕВТА-СПЕЦІАЛІСТА В ІНТЕРНАТУРІ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ФАРМАЦІЯ»	26
І.В. Бушуєва, Т.В. Хортецька, О.К. Єренко	
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СПІЛКУВАННЯ НЕРІДНОЮ МОВОЮ ІНОЗЕМЦІВ НА ДОВУЗІВСЬКОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ.....	28
Л.І. Васецька	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ЗА ВИБОРОМ «ОСНОВИ ХІМІЧНОЇ МЕТРОЛОГІЇ» НА КАФЕДРІ АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	30
С.О. Васюк, А.С. Коржова, Н.О. Нагорна, К.П. Медведєва, Ю. М. Жук, А.О. Донченко	
РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ РОБОТИ НА КАФЕДРІ АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ MICROSOFT TEAMS	31
С.О. Васюк, Н.О. Нагорна, А.С. Коржова, Д.І. Дочинець, К.П. Медведєва, Ю.М. Жук, А.О. Донченко, О.Р. Малецька,	
ОПТИМІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ КУРСАНТІВ ЦИКЛІВ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ НА КАФЕДРІ ЛАБОРАТОРНОЇ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО ЧАСУ	32
Л.Л. Воронцова, А.О. Остапенко, В.А. Коваленко, О.С. Козачук, С.О. Кенійз	

ПЕРВИННА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ЗА ФАХОМ «ПЕДІАТРІЯ» В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ТА ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ

Л.М. Боярська, завідувач кафедри дитячих хвороб, Ю.В. Котлова, доцент кафедри дитячих хвороб

Ключові слова: первинна спеціалізація, фах «педіатрія», лікарі-інтерни.

Вступ. Отримання первинної спеціалізації з фаху «Педіатрія» – це єдиний комплекс освітніх та практичних компетентностей, якими треба оволодіти за дворічний термін навчання для подальшої успішної професійної роботи, коли своєчасність, правильність, швидкість прийняття самостійного рішення та надання медичної допомоги буде вирішувати подальшу долю дитини, родини, врятовувати життя особливо в умовах викликів сьогодення.

Основна частина. Реформа післядипломної освіти розвинула нову практично-орієнтовану модель надбання первинної спеціалізації за фахом «Педіатрія». Змінені співвідношення практичної та освітньої частин навчання лікарів-інтернів. Акцент у підготовці перенесений на оволодіння практичними навичками та компетенціями безпосередньо на клінічних базах під час заочного періоду навчання. Освітня частина інтернатури зі спеціальності «Педіатрія» проводиться на базі кафедри дитячих хвороб ННПО ЗДМФУ, триває 936 годин (31,2 кредити ЄКТС), по 3 місяці на першому і другому роках навчання. Термін освітньої частини був зменшений в 2 рази. Це спонукає до принципових змін методології викладання освітньої частини Освітньо-професійної Програми підготовки за фахом «Педіатрія» – удосконалення та надання сучасного інноваційного розвитку традиційним академічним формам навчання (лекціям, практичним та семінарським заняттям).

Щодо лекцій, то кафедра надає перевагу інтерактивним лекціям і щонайменше класичним. Інтерактивна лекція поєднує інформаційно-просвітницьку роль викладача з активністю інтернів, яку майстерно ініціює сам викладач. Інтерактивність під час лекції задіює вищі когнітивні процеси сприйняття та обробки інформації. Така лекція спонукає інтернів думати, осмислювати та опрацьовувати вивчений матеріал вже під час заняття. Інтерактивна лекція, на відміну від традиційної, перериває монолог викладача та впроваджує діалог між лектором та інтерном, під час якого інтерни поступово набувають необхідні знання. При цьому змінюється роль викладача: він не лише викладає матеріал, він створює інформаційний простір для активної самостійної роботи майбутніх лікарів, формує їх клінічне мислення. Лектор ставить питання перед інтернами і допомагає їм самостійно мислити в напрямку його вирішення. Для цього використовуються запитання, на які є відповіді у цій лекції, клінічні приклади, які ілюструють важливість вивчення цього питання, наводяться навчальні кейси, розв'язування яких міститься у лекції та ін. [1].

При організації семінарських занять цікавим є занурення лікарів-інтернів безпосередньо в процес діагностики та лікування тематичних пацієнтів, використання моделі «перевернутого навчання», підготовка за допомогою викладачів «клінічних кейсів» - випадків з клінічної практики у вигляді презентацій, відео з демонстрацією процесу спостереження, діагностики, лікування хворого, якого досконало вивчає та досліджує група лікарів-інтернів, розвиваючи навички клінічного мислення, формування власної думки, роботи в команді, всього того, що дозволяє вийти на рівень усвідомленої компетентності.

Виклики сьогодення змінили і підхід і до проведення практичних занять. Війна в Україні, а перед цим спалах Covid 19 стали причиною вивчення медицини в вишах в режимі on-line, що негативно позначилось на опануванні практичними навичками, такими як встановлення контакту з дитиною та її батьками, збір у них анамнезу життя та хвороби, системного об'єктивного огляду дітей різного віку, аналізу визначених клінічних змін, тощо.

Практичні заняття на кафедрі дитячих хвороб зорієнтовані на формуванні клінічного мислення у лікарів-інтернів. Значну частину часу лікарі інтерни працюють з пацієнтами, «біля ліжка» хворої дитини. Разом з викладачем аналізують симптоми, складаючи з них синдроми, плануючи клініко-лабораторні та інструментальні обстеження, формулюючи в подальшому діагноз та призначаючи

лікування. Для проведення заліків на кафедрі втілено подання лікарями-інтернами відеозвіту з виконанням практичних навичок, що доповнює усну співбесіду з інтернами.

Разом з цим, війна в Україні вимагає опанування інтернами навичками надавати медичну допомогу в критичних ситуаціях: підвалах, бомбосховищах, відкритому просторі. Співробітники кафедри - викладачі з дитячої реаніматології і інтенсивної терапії та дитячі хірурги надають знання та практичні уміння з цього приводу. Значну роль в опануванні практичних навичок відіграє симуляційний центр, де інтерни опановують електрокардіологічні дослідження, надання невідкладної допомоги: легенево-серцевої реанімації, інтубації, трахеотомії, технікам введення назогастрального зонду, очищення дихальних шляхів, катетеризації сечового міхура.

У 2009 р. Всесвітнім альянсом за безпеку пацієнтів за підтримки ВООЗ був опублікований «Посібник безпеки пацієнтів для вищих навчальних медичних закладів» (WHO, 2009), у якому відмічається, що заклади повинні створити безпечне та надійне освітнє середовище для навчання клінічним вмінням. Впровадження симуляційного навчання дозволяє досягнути цієї мети. У Міжкафедральному тренінговому центрі ЗДМФУ лікарі-інтерни засвоюють технічні, когнітивні навички за допомогою найсучасніших медичних манекенів від немовляти до підлітка, фантомів частин тіла (з розмірами відповідними до дитячого віку). Симуляційні тренінги знижують стрес під час виконання перших самостійних маніпуляцій; не наражають на ризик пацієнтів на початку придбання навичок, дозволяють робити необмежені повтори для відпрацювання навичок та ліквідації помилок; дають можливість вдосконалювати майстерність та доводити процес виконання до автоматизму; відпрацьовувати дії при станах, які загрожують життю. Симуляційні форми навчання підвищують якість оволодіння практичними навичками, які є необхідними у формуванні професійних компетентностей майбутніх фахівців, роблять їх впевненішими та конкурентоспроможними.

Висновки. Сучасна післядипломна медична освіта – це поєднання світового інформаційного простору доказової медицини з удосконаленою методологією викладання теорії та набуття практичних компетенцій, це поєднання можливостей навчання на клінічних базах з пацієнтами різного віку, їх родинами та роботою з симуляційними фантомами. Лише в такому тандемі можливе ефективне формування фахових, етичних, вмотивованих спеціалістів з фаху «Педіатрія» в умовах надскладних викликів сьогодення.

Література

1. Нагорний В. В. Інтерактивна лекція як сучасна форма викладання дисципліни у вищій школі. URL: <http://dspace.zsmu.edu.ua/handle/123456789/4077>

2. Симуляційний тренінг в медичній освіті. <https://clincasequest.academy/simulation/>

НОВІТНІЙ ФОРМАТ ПІДГОТОВКИ ФАРМАЦЕВТА-СПЕЦІАЛІСТА В ІНТЕРНАТУРІ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ФАРМАЦІЯ»

І.В. Бушуєва, завідувач кафедри управління і економіки фармації та фармацевтичної технології,
Т.В. Хортецька, доцент ЗВО кафедри управління і економіки фармації та фармацевтичної технології,
О.К. Єренко, ст. викладач ЗВО кафедри управління і економіки фармації та фармацевтичної технології

Ключові слова: інтернатура, програма підготовки, програмні результати навчання, компетентності, фармація, післядипломна освіта.

Основним напрямком розвитку української системи освіти є впровадження європейських технологій, стандартів і нормативів для забезпечення конкурентоспроможності освітніх послуг на європейському ринку. Такий підхід передбачає внесення змін до нормативно-правових документів у сфері освіти в Україні. Тому, нещодавно були внесені відповідні зміни в українські закони «Про вищу освіту» та «Про освіту» [3, 4].

Відповідно до абзацу другого пункту 2 розділу IV Положення про інтернатуру, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254, зареєстрованого в